

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

STUDIA PHILOLOGICA

ЗБІРНИК
СТУДЕНТСЬКИХ НАУКОВИХ ПРАЦЬ

ВИПУСК 4

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РІВНЕ 2020

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

STUDIA PHILOLOGICA

ЗБІРНИК
СТУДЕНТСЬКИХ НАУКОВИХ ПРАЦЬ

ВИПУСК 4

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РІВНЕ 2020

УДК 81+82:811.11+811.13

S 90

Рецензент:

Мізін К.І. д-р філол. наук, професор, завідувач кафедри іноземної філології, перекладу та методики навчання ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»

S 90 **Studia Philologica** : зб. студент. наук. праць / редколегія:
О.В. Деменчук, О.В. Константинова, О.І. Павлова [та ін.].
– Рівне : РДГУ, 2020. – Вип. 4. – 174 с.

Studia Philologica : The Collection of Students' Scientific Works
/ O.V. Demenchuk, O.V. Konstantinova, O.I. Pavlova et al. (eds.).
– Rivne : RSUH, 2020. – Issue 4. – 174 p.

У збірнику студентських наукових праць «Studia Philologica» розглянуто низку питань, що стосуються актуальних проблем сучасної філології: германського та романського мовознавства, зіставного мовознавства, лінгвістики тексту, термінознавства, перекладознавства, літературознавства.

The Collection of Students' Scientific Works «Studia Philologica» focuses on the topical issues of contemporary philology: Germanic and Romance Linguistics, Contrastive Linguistics, Text Linguistics, Terminology, Translation and Literature Studies.

УДК 81+82:811.11+811.13

Редакційна колегія:

Головний редактор – **Деменчук О.В.**, д-р філол. наук, професор.

Відповідальний редактор – **Константинова О.В.**, канд. філол. наук, доцент.

Члени редакційної колегії:

Павлова О.І., канд. філол. наук, професор; **Аладько Д.О.**, канд. філол. наук, доцент; **Калініченко М.М.**, канд. філол. наук, доцент; **Кучма Т.В.**, канд. філол. наук, доцент; **Орел І.І.**, канд. філол. наук, доцент; **Павловська Л.О.**, канд. філол. наук, доцент; **Тарасюк Н.Ю.**, канд. філол. наук, доцент; **Чеберяк А.М.**, канд. філол. наук, доцент.

Рекомендовано до друку вченою радою

Рівненського державного гуманітарного університету

(*протокол № 5 від 28 травня 2020 р.*)

© Автори публікацій, 2020

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2020

ЗМІСТ

ГЕРМАНСЬКЕ ТА РОМАНСЬКЕ МОВОЗНАВСТВО

Прядун Т.М.	ПОЛІТКОРЕКТНІСТЬ ЯК ПЕРЕДУМОВА УНИКНЕННЯ КОНФЛІКТІВ В АНГЛОМОВНОМУ СПІЛКУВАННІ	6
--------------------	--	---

ЗІСТАВНЕ МОВОЗНАВСТВО

Дулюк С.А.	ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТІВ <i>ВОЛЯ/НЕВОЛЯ</i> В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	11
Зімич Т.С.	KATEGORIE DER ASPEKTUALITÄT IN DER DEUTSCHEN UND UKRAINISCHEN SPRACHE	17
Івасюк Д.П.	ЛІНГВОКУЛЬТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ З КОМПОНЕНТОМ <i>ДРУЖБА/ВОРОЖНЕЧА</i> В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	22
Цехмейструк Ю.О.	ОСОБЛИВОСТІ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ З АНІМАЛІСТИЧНИМ КОМПОНЕНТОМ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	28
Шолом О.Р.	ХАРАКТЕРИСТИКА СЕМАНТИКИ ТА СТРУКТУРИ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ ІЗ НАЗВАМИ ОДЯГУ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	33

ЛІНГВІСТИКА ТЕКСТУ

Гаврилюк С.В.	ЛІНГВІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНОГО ПЕРСУАЗИВНОГО ДИСКУРСУ	40
Гладун І.В.	ЕКСПРЕСИВІЗАЦІЯ АНГЛОМОВНИХ ПУБЛІЦИСТИЧНИХ ТЕКСТІВ	45
Грищук А.Т.	КОМУНІКАТИВНО-СЕМАНТИЧНА СТРУКТУРА ТА ЕМОЦІЙНО-ПРАГМАТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ АНГЛОМОВНИХ ПОЛІТИЧНИХ ТЕКСТІВ ІНТЕРВ'Ю	50
Калитка І.М.	ФУНКЦІЇ ІДИОМ В ПУБЛІЦИСТИЧНОМУ ДИСКУРСІ	58
Ковлева О.В.	PR-ДИСКУРС ЯК ЗАСІБ МАНІПУЛЯЦІЇ В СУЧАСНИХ ПОЛІТИЧНИХ РЕАЛІЯХ	63
Парфенюк В.В.	МОВНА МАНІПУЛЯЦІЯ В ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ ТА ЇЇ ВИДИ	70

Самолюк К.В.	СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНИХ РЕКЛАМНИХ СЛОГАНІВ	74
---------------------	--	----

ТЕРМІНОЗНАВСТВО

Винарчик М.П. Козерема А.А.	НЕОЛОГІЗМИ У СУЧАСНІЙ ФРАНЦУЗЬКІЙ МОВІ ЯК ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ ПРОЦЕС	79
Манюта А.Ю.	ТЕМАТИЧНА КЛАСИФІКАЦІЯ АНГЛІЙСЬКОГО ТЕРМІНОЛОГІЧНОГО ПОЛЯ «ТЕОРІЯ МОДИ»	84
Мартинюк О.В.	ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ ЖУРНАЛІСТСЬКОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ ТА ЇЇ ТЕМАТИЧНА КЛАСИФІКАЦІЯ	89
Пасечник А.В.	СТРУКТУРНО-ТЕМАТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА АНГЛІЙСЬКОЇ ТЕРМІНОСИСТЕМИ «МИСТЕЦТВО ЖИВОПИСУ»	94
Юрчук В.І.	ГРАМАТИЧНІ ТА ЕТИМОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТЕРМІНОПОЛЯ «ІСТОРІЯ МОДИ» В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	100

ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО

Артемович К.В.	ВИРАЖАЛЬНІ ЗАСОБИ В ПРОМОВАХ УКРАЇНСЬКИХ ПОЛІТИКІВ ТА ВІДТВОРЕННЯ ЇХ ФУНКЦІЙ В АНГЛІЙСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ	104
Гадзицька С.Р.	ФРАЗЕОЛОГІЯ АНГЛОМОВНОГО ПОЛІТИЧНОГО ДИСКУРСУ ТА СПОСОБИ ЇЇ ПЕРЕКЛАДУ	111
Галицька Б.О. Коляда Е.К.	НЕОЛОГІЗМИ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ ТА ЇХ ПЕРЕКЛАД	116
Кравчук А.Г.	СТРАТЕГІЇ ПЕРЕКЛАДУ ЕМОЦІЙНО-ЕКСПРЕСИВНОЇ ЛЕКСИКИ У ДРАМИ-ФЕЄРІЇ «ЛІСОВА ПІСНЯ»	122
Романюк В.В.	СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ НА ПОЗНАЧЕННЯ ЕМОЦІЙ У РОМАНІ ЕРІХА МАРІЇ РЕМАРКА «НІЧ У ЛІСАБОНІ»	127
Сьомик І.М.	СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ РОМАНУ ШАРЛОТТЕ КЕРНЕР «СВІТЛОКОПІЯ»	134
Ткачук Т.В.	ВІДТВОРЕННЯ ФУНКЦІЇ ЕКСПРЕСИВНОГО СИНТАКСИСУ В ОПОВІДАННІ АРТУРА КОНАНА-ДОЙЛЯ «ПІСТРЯВА СТРІЧКА»	137
Феськова І.В.	ФУНКЦІОНАЛЬНО-ПРАГМАТИЧНА АДЕКВАТНІСТЬ ПЕРЕКЛАДУ ЛЕКСИКИ ІНТЕРНЕТ-НОВИН (НА МАТЕРІАЛІ ВВС)	146

Шахрайчук М.В.	ОСОБЛИВОСТІ ПІВНІЧНОАМЕРИКАНСЬКОГО СЛЕНГУ ТА ЙОГО ПЕРЕКЛАДУ	153
Ярошук А.Ю. Константинова О.В.	СЕМАНТИЧНА КЛАСИФІКАЦІЯ ТА ПЕРЕКЛАД ЕПІТЕТІВ У КАЗЦІ О. ВАЙЛЬДА «THE HAPPY PRINCE»	159

ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО

Кирилюк Ю.О. Калініченко М.М.	ЖИТТЄВИЙ І ТВОРЧИЙ ШЛЯХ ДЖОНА НІЛА В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ РОМАНТИЗМУ США	164
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ		172

Поширеність і активне поповнення американського сленгу пояснюється, в першу чергу, відсутністю регулярних офіційних спроб очищення мови, а також великою мобільністю населення.

Отже, ми розглянули деякі особливості сленгу, зокрема північноамерикансько. Варто відмітити, що дослідження сленгізмів завжди буде актуальним, адже такий мовний матеріал дуже стрімко оновлюється, тому часто розуміння сленгу викликає значні труднощі при перекладі. І безумовно завдання перекладача ускладнюється тим, що потрібно знайти такі виразові засоби, які дозволять найбільш точно передати зміст та семантично і стилістично відповідають оригіналу.

Список використаних джерел

1. Ахманова О.С. Словарь лингвистических терминов – М.: Советская энциклопедия, 1969. – 607. – URL: <http://www.biblioclub.ru/index.php?page=book&id=38392>
2. Казачкова Е. М. Формирование и функционирование молодежного сленга в лингвокультурной среде [Текст] / Е. М. Казачкова. М., 2006. – 26 с.
3. Матюшенков В.С. Dictionary of Slang in North America, Great Britain and Australia. Особенности употребления английского сленга. Особенности употребления сленга в Северной Америке, Великобритании и Австралии. М.:Флинта; Наука, 2012. 177 с.
4. Хомяков В.А. Введение в изучение сленга – основного компонента английского просторечия. М.: Едиториал УРСС, 2009. 104с.
5. Flexner S.B. I hear America talking. An illustrated treasure of American words and phrases. N.Y.: Van Nostard, 1976. 505 p.
6. Partridge E.A. Slang Today and Yesterday. L.: Routledge and Kegan Paul, 1979. 381 p.

Ярошук А.Ю.

Науковий керівник: Константинова О.В.

Рівненський державний гуманітарний університет

СЕМАНТИЧНА КЛАСИФІКАЦІЯ ТА ПЕРЕКЛАД ЕПІТЕТІВ У КАЗЦІ О. ВАЙЛЬДА «THE HAPPY PRINCE»

Анотація: Статтю присвячено вивченню семантичних різновидів епітетів у казці О. Вайлда «The Happy Prince» та способів їх перекладу українською мовою. Розглянуто різні підходи до класифікації епітетів у

художньому тексті. Проаналізовано фактори, які впливають на адекватний переклад епітетів.

Ключові слова: художній текст, контекст, епітет, способи перекладу

Abstract: The article studies semantic types of epithets in the fairy tale by O. Wilde «The Happy Prince» and the methods of their translation into Ukrainian. The paper considers different approaches to epithet classification in belles-lettres and analyzes the factors determining adequate translation of epithets.

Key words: belles-lettres, context, epithet, methods of translation

На відміну від метафори, метонімії і синекдохи, які традиційно вважаються суто лексичними виразними засобами, епітет – це лексико-синтаксичний троп, оскільки він виконує функцію означення, обставини чи звертання, окрім того, що володіє емоційними, експресивними й іншими конотаціями. Епітет відрізняється від метафори та метонімії не обов'язково переносним характером слова, яке його виражає. Властивість бути епітетом виникає в слові чи декількох словах лише в поєднанні з назвою предмета чи явища, які він визначає. Особливо часто в функції епітетів виступають прикметники і дієприкметники, а також нерідко трапляються епітети, виражені іменниками [1, с. 88]. Можна навести наступні приклади із досліджуваного нами твору: *golden cheeks*; *dear little Swallow*; *how shabby the Happy Prince looks*; *city of gold* [8].

Не дивлячись на те, що «епітет» є одним із найдревніших термінів стилістики, єдності у визначеннях цього поняття немає. Існує багато класифікацій епітетів – семантичних і структурних, – які значно відрізняються за своїм складом і принципами, що лягли в їх основу. Найгрунтовніші класифікації наведено в працях О. М. Веселовського, І. Р. Гальперіна, І. В. Арнольд, О. М. Мороховського, В. А. Кухаренко та ін.

У семантичних класифікаціях епітети розподіляють, в основному, на дві категорії. До першої з них відносять узуальні, або звичні, традиційні епітети, до другої – неuzuальні, оказіональні. І. Р. Гальперін позначає ці категорії такими термінами як асоціативні і неасоціативні епітети [2]. Останній із вищенаведених термінів вважається багатьма лінгвістами невдалим, адже неасоціативних епітетів не існує.

Беручи до уваги позитивні сторони вже усталених класифікацій, Т. М. Онопрієнко пропонує більш широку семантичну класифікацію епітетів з урахуванням їх місця у польовій системі тропів: узуально-асоціативні епітети (*usually-associated epithets*): постійні (*constant*) і описово-оцінні (*descriptive-estimative*); оказіонально-асоціативні епітети (*occasionally-*

associated epithets): поле подібності (field of likening) – компаративні, метафоричні, літотні / гіперболічні; поле суміжності (field of contiguity) – метонімічні, перифразні; поле протилежності (field of contrast) – іронічні, оксюморонні [5].

Ще один підхід до семантичної класифікації епітетів – виокремлення їх тематичних груп. Так, наприклад, за співвідношенням аксіологічної ознаки та оцінної семантики виділяють сенсорні, етичні, емоційні та естетичні епітети. В межах іншої тематичної класифікації виділяють образотворчі, психологічні та раціонально-емоційні епітети; образотворчі епітети, в свою чергу, поділяються на зорові, звукові, хаптичні (тактильні), одоративні та смакові [3].

Ми дотримуємося тієї точки зору, що епітет набуває свого особливого емоційно-оцінного або переносного значення лише у зв'язку з означуванням словом і контекстом у цілому. Досліджувана авторська казка відомого теоретика естетизму, Оскара Вайльда, «*The Happy Prince*», як і всі його твори, насичена різноманітними стилістичними засобами. Зокрема, епітети надають творів особливої емоційності і сприяють створенню чуттєвих образів. Текст казки невеликий, опис персонажів та їх переживань лаконічний, проте влучний і значущий – майже за кожним описом, за кожною ознакою предмета, персонажа, явища або дії відчувається особливе емоційне навантаження, адже в творі драматично протиставляються щирі почуття і високі духовні якості та сіра буденність і жорстокість світу.

Для створення цього контрасту автор використовує наступні семантичні різновиди епітетів: 1) описово-оцінні, наприклад, *the Happy Prince, fine gold, a disappointed man, a large red ruby, a sensible mother, the wonderful statue, golden cheeks, ridiculous attachment*; 2) метонімічні, наприклад, *the Charity Children, a golden bedroom, the boy was tossing feverishly*; 3) метафоричні, наприклад, *silver ripples, a low musical voice, her face is thin and worn, coarse hands, he sank into a delicious slumber*.

Серед тематичних груп епітетів у творі найбільшою групою є образотворчі епітети. Ми поділили їх на такі підгрупи: 1) зорові епітети – *a large red ruby, how shabby the Happy Prince looks, withered violets, silver ripples, bright scarlet cloaks, clean white pinafores, slender waist, the most graceful curtseys* 2) звукові – *a low musical voice, he said softly to himself* 3) тактильні – *coarse hands, chill snow*.

Як відомо, епітет в англійській та українській мові здебільшого виражається прикметником, але ця спільна риса двох мов не призводить до стовідсоткової граматичної еквівалентності в перекладі. Весь контекст

художнього твору вимагає від перекладача творчого підходу задля передачі ідеї твору та відтворення витонченого стилю Вайльда.

Розглянемо приклад: «*I am glad there is some one in the world who is quite happy,*» *muttered a disappointed man as he gazed at the wonderful statue* [8]. – Я радий, що на білому світі є хоч один щасливець! – пробубонів, надивившись на ту дивовижну статую, один зневірений бідолаха [6].

Виходячи з дефініції слова «*wonderful*» – ‘exciting a feeling of wonder’; ‘marvellous or strange’; ‘extremely fine’; ‘excellent’ [7], – йому у функції епітета відповідає широкий спектр значень в українській мові, але розуміння контексту допомагає підібрати найвлучніший відповідник – «дивовижна (статуя)». І те ж мовне чуття не дозволяє перекладачеві замінити «quite happy» еквівалентною граматичною формою – прикметником в українському тексті, оскільки йдеться не про ситуативну емоцію, а про сталу характеристику персонажа, отже, іменник «щасливець» у цьому контексті є більш адекватним варіантом перекладу. Прикметник «disappointed» у досліджуваному прикладі також характеризує персонаж, а не описує його ситуативну реакцію на якусь подію, тому варіант перекладу «зневірений бідолаха», звісно, не є формальним перекладним еквівалентом, проте точно відображає емоційно-оцінне значення цього слова у функції епітета (Cf. ‘saddened by the failure of an expectation’; ‘if you are disappointed, you are rather sad because something has not happened or because something is not as good as you had hoped’ [7]).

Ще складніше ситуація в наступних прикладах:

His friends had gone away to Egypt six weeks before, but he had stayed behind, for he was in love with the most beautiful Reed [8]. – Її подруги ось уже шість тижнів як подалися до Єгипту, а вона відстала, бо закохалася в чудовий Очерет [6].

He had met her early in the spring as he was flying down the river after a big yellow moth, and had been so attracted by her slender waist that he had stopped to talk to her [8]. – Уперше вона зустрілася з Очеретом ще навесні, коли ганялася за великим жовтим метеликом. Ластівку так зачарував гнуčkий стан Очерету, що вона зараз же й защебетала до нього [6].

Очевидні перекладацькі рішення щодо епітетів у цих уривках не підходять через структурні розбіжності двох мов, а саме категорію роду іменника. В англійській мові іменники позбавлені морфологічних показників роду, його можна визначити лише для іменників, що позначають живих істот, і лише за семантичними ознаками. Рід тварин-персонажів або оживлених предметів і явищ обирається письменником довільно, і він часто не збігається з родом іменників-перекладних відповідників в українській

мові, як-от у досліджуваному тексті. Swallow (Ластівка) у казці чоловічого роду, Reed (Очерет) – жіночого. Непостійний розбишака Swallow закохується в тендітну красуню Reed. Епітети оригінального тексту характеризують жіночу привабливість персонажа: *the most beautiful* ('прекрасна') Reed; *her slender waist* ('її струнка/тоненька' талія), але в аналізованому перекладі І. В. Корунця відповідники підбрано з урахуванням чоловічої статі Очерета: *the most beautiful* – чудовий, *slender waist* – гнучкий стан.

Можна не вдаватися до такого докорінного переосмислення тексту, підбравши персонажам імена з відповідним граматичним родом, що прекрасно втілено в перекладі Т. Некряч (Серпокрилець і Очеретинка) [див. 4]. На нашу думку, перекладацькі рішення І. Корунця пояснюються тим, що цільовою аудиторією його перекладу були діти, адже в казці Вайльда описані складні стосунки дружби і кохання між персонажами Swallow, Reed та Prince.

Висновки. Передача у перекладі лексичного значення і стилістичного навантаження епітетів залежить від низки факторів: типу оцінної семантики стилістичного прийому, способу граматичного вираження епітетів у мовах оригіналу та перекладу, ваги стилістичної одиниці в системі образів художнього твору, прагматичної інтенції автора твору та перекладача.

Список використаних джерел

1. Арнольд И. В. Стилистика современного английского языка. Москва: Просвещение, 1990.
2. Гальперин И. Р. Текст как объект лингвистического исследования. Москва: Наука, 1981.
3. Івашків-Ващук О. В. Епітет як формотворчий елемент ідіостилю Теокрита. *Studia Linguistica*, 8, 2014. С. 160-167. URL: http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/host/viking/db/ftp/univ/sl/sl_2014_08.pdf
4. Некряч Т. «Підводні рифи» художнього перекладу: відтворення граматичного роду як складника сюжету. *Іноземна філологія*, 1(48), 2015. Р. 9-12.
5. Онопрієнко Т. М. Семантичні та структурні особливості компаративних епітетів у сучасній англійській мові. *ВІСНИК Житомирського державного університету імені Івана Франка*, 28, 2006. С. 90-95. Retrieved from: <http://eprints.zu.edu.ua/1228/1/06otmsam.pdf>
6. Оскар Уайльд. Повні тексти творів : веб-сайт. URL: <https://www.ukrlib.com.ua/world/author.php?id=2>
7. Collins Online Dictionary. URL: <https://www.collinsdictionary.com/>
8. Wild, Oscar. *The Happy Prince and Other Tales*. URL: <http://www.gutenberg.org/files/902/902-h/902-h.htm>

Наукове видання

STUDIA PHILOLOGICA

Збірник
студентських наукових праць

ВИПУСК 4

The Collection of Students' Scientific Works

ISSUE 4

Формат 60x84^{1/16}.

Папір офсетний. Друк ризографічний.

Гарнітура Century Schoolbook.

Ум. др. арк. 9,1. Наклад 100.

Редакційно-видавничий відділ

Рівненського державного гуманітарного університету

м. Рівне, 33000, вул. Ст. Бандери, 12

тел.: (0362) 26-48-83

Друк: «ПараГраф+»

м. Рівне, 33000, вул. Гетьмана Мазепи, 6/8

тел.: (0362) 26-49-27